
ИСТОРИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ И РАЗВИТИЯ КАТОЛИЧЕСКОГО ФИЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО ДВИЖЕНИЯ

Павло ЗАЙДОВЫЙ, Юрий ПЕТРИШИН

Львовский государственный институт физической культуры

Аннотация. В данной статье рассмотрена история развития католического физкультурно-спортивного движения. Описана деятельность основных международных католических спортивных организаций

Ключевые слова: спорт, католицизм, спортивно-религиозное движение

HISTORICAL ASPECTS OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF CATHOLIC SPORTS MOVEMENT

Pawlo ZAYDOVIY, Yuriy PETRYSHIN

Lviv State Institute of Physical Culture

Abstract. This article deals with historical aspects of formation and development of Catholic sports movement, activity of most important Catholic sports organizations such as International catholic organization of physical education and sport and Catholic youth organizations.

Key words: sport, Catholicism, sport-religious movement.

РОЗВИТОК ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ НА ХЕРСОНЩИНІ

Світлана СТЕПАНЮК, Зоя ГОРДЕЄВА, Борис КЕДРОВСЬКИЙ

Херсонський державний університет

Актуальність. Вся Україна дивиться вперед в очікуванні перемог на майбутніх Олімпіад та на інших змаганнях міжнародного рівня. В сучасній вітчизняній науково-методичній та науково-популярній літературі є чималий масив ґрунтовних досліджень у галузі теорій і методики олімпійського спорту (праці В.М. Савинова, С.І. Гуськова), видання “Золоті сторінки олімпійського спорту України” (автор І.Н. Федоренка) та ін. Разом з тим, окрім матеріалів періодичної преси, в сучасній вітчизняній науково-методичній та науково-популярній літературі недостатньо висвітлюються історичні аспекти розвитку олімпійського руху на Херсонщині. Бракує достовірної статистичної інформації про представництво та результати спортсменів Херсонщини на олімпійській арені.

Наше дослідження є однією зі спроб вивчити, проаналізувати та узагальнити історичний розвиток олімпійського руху на Херсонщині. Вважаємо, що об’єктивний історичний аналіз історичних аспектів розвитку олімпійського руху на Херсонщині є актуальною проблемою теорії та історії вітчизняного фізичного виховання.

Об'єкт дослідження – розвиток олімпійського руху в Україні.

Предмет дослідження – історичні аспекти розвитку олімпійського руху на Херсонщині.

Мета дослідження полягає у виявленні історичних аспектів формування розвитку олімпійського руху на Херсонщині.

Завдання дослідження:

1. Дослідити історичні аспекти розвитку олімпійського руху в Україні.
2. Виявити та проаналізувати історичні аспекти розвитку олімпійського руху на Херсонщині.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань використовувалися такі методи дослідження: аналіз літературних джерел, періодичної преси, архівних матеріалів та статистичної інформації, опитування, а також елементи математично-статистичного опрацювання результатів дослідження.

У 1951 році в СРСР було створено Олімпійський комітет, що дало спортсменам колишнього Радянського Союзу взяти участь в Іграх 1952 року, які відбувалися у Гельсінкі.

У таблиці 1. наведені дані про участь спортсменів Херсонщини в Олімпійських іграх, починаючи з 1952 року по 1988 рік у складі збірних колишнього Радянського Союзу, вказано види спорту, кількість нагород, місця, які посіли наші земляки.

Таблиця 1

Результати участі спортсменів Херсонщини у складі збірних олімпійських команд колишнього СРСР

Рік проведення Олімпіади	Спортсмен	Вид спорту	Нагороди			
			Золоті	Срібні	Бронзові	Місця
1952 р.	І.Сотников	Веслування	–	–	–	7
1956 р.	Л.Латиніна	Спортивна гімнастика	4	1	1	4
1960 р.	Л.Латиніна	Гімнастика	3	2	1	–
	І.Головачов	Веслування	–	–	–	4
1964 р.	Л.Латиніна	Спортивна гімнастика	2	2	2	–
1968 р.	Г.Карюхін	Веслування	–	–	–	–
1972 р.	В.Борзов	Легка атлетика	2	2	–	–
	В.Юрченко	Веслування	–	–	–	5
1976 р.	С.Чухрай	Веслування	1	–	–	–
	В.Борзов	Легка атлетика	–	–	2	–
1980 р.	В.Юрченко	Веслування, каное	–	–	1	–
	С.Чухрай	байдарка	2	–	–	–
	С.Пострехін	каное	1	–	–	–
1988 р.	П.Гурковський,	Веслування, академічне	–	1	–	–
	М.Комаров		–	–	–	–
	А.Марченко		–	–	–	–
	С.Кирсанов		–	–	–	–
	А.Заскалько,		–	–	1	4
	В.Досенко	–	1	–	4	
Л.Аржанникова	Стрільба з лука	–	–	–	4	

На XV іграх дебютували спортсмени колишнього СРСР, серед яких було 69 українців. Першою ластівкою від Херсонщини став наш земляк веслувальник Іван Ситников, який стартував на байдарці-одиночці на дистанції десять тисяч метрів. Серед 17 учасників наш земляк фінішував сьомим [1, 2]. Він показав час 48 хв. 36.6 сек., поступившись переможцю – фіну Товальду – 1 хв. 14 сек. Однак, це було високим досягненням херсонця. Іван Миколайович привіз додому медаль, так як вигорджувалися перших десять місць.

На XVI Олімпійських іграх засіяла зірка Лариси Латиніної. В Мельбурні вона стала олімпійською чемпіонкою в командній першості серед гімнасток, абсолютною олімпійською чемпіонкою (золота нагорода за виконання опорного стрибка та у вільних вправах). Після народження доньки, відновила тренування і в 1960 році її радо виставив Рим як нову олімпійську чемпіонку, переможницю в складі команди та у вільних вправах. У Токіо в 1964 році 30-річна Латиніна виборола ще 6 медалей: дві золоті за перемогу в складі команди та за вільні вправи, дві срібні за підсумками багатоборства – за спортивний стрибок, дві бронзові – за вправи на колоді та на брусах. Усього ж заслужений майстер спорту має 18 олімпійських нагород: 9 золотих, 5 срібних та 4 бронзових [5]. Лариса Латиніна – це дев'ятиразова олімпійська чемпіонка, семиразова чемпіонка світу і семиразова – Європи, занесена до книги рекордів Гіннеса. Її портрет знаходиться в галереї Нью-Йоркського залу Олімпійської слави. Нагороди: загальна вага майже 11 кг., загальна кількість – 151 медаль.

У 1968 році у Мехіко, на XIX Іграх Олімпіаді стрімко зі старту вийшла байдарка-четвірка радянської збірної, але з невідомої якої причини лопнув трос і команда не змогла досягти фінішу. В цій боротьбі брав участь наш земляк Георгій Борзов [1].

Через чотири роки на XX Іграх Олімпіаді повторює свій виступ наш земляк-херсончанин Валерій Борзов. У Мюнхені прихильники легкої атлетики побачили нову зірку на спринтерських дистанціях. Свої тріумфальні забіги на 100 м та 200 м В.Борзов описав у книзі “10 секунд – целая жизнь”. Після фінальних забігів заслужений майстер спорту здобув у Мюнхені ще одну нагороду – срібну медаль в естафеті 4x100 м. Це була не остання нагорода Валерія Борзова на Олімпіадах. Через чотири роки на XXI Іграх Олімпіад у Монреалі він фінішував третім на дистанції 100 м.

У Мюнхені розпочав свій шлях до олімпійських висот і заслужений майстер спорту, семиразовий чемпіон світу Василь Юрченко. І хоча, на XX Іграх Олімпіад на байдарці-одиночці на дистанції 100м Василь був п'ятим, вже через чотири роки у Монреалі він був срібним призером. На XXII Іграх Олімпіад у Москві Юрченко ввійшов у збірній команді країни “бронзу”.

У Монреалі в 1976 році зійшла зірка і триразового олімпійського чемпіона Ігоря Чухрая. На XXI Олімпіаді Сергій у байдарці-четвірці, вихованець тренера Валентина, здобув золоту нагороду на дистанції 100 м. Ще чотири роки у парі із заслуженим майстром спорту В.Парфеновим перемагали на двох дистанціях – 500 і 1000 м. Так заслужений майстер спорту став триразовим олімпійським чемпіоном.

З Московської Олімпіади на Херсонщину чемпіоном повернувся і Сергій Ситников. Він у каное-одиночці на 500 м був недосяжний, а на дистанції в тисячу метрів посів друге місце.

Після Олімпіад в Лос-Анджелесі команда СРСР бойкотувала, слід відмітити, що в командній формі були і Пострехін, і Чухрай та інші херсонці, які ввійшли в збірну, але вони не реалізували свої можливості.

Чималим було представництво херсонців на XXIV Іграх Олімпіад, що відбувалися в Сеулі. Вісім наших земляків були у складі збірної команди колишнього Радянського Союзу, але чемпіонських лаврів у нас не прибавилось. Найуспішніше виступили Павло Гурковський, заслужений майстер спорту, чемпіон і призер чемпіонатів світу з академічного веслування, переможець "Дружби 84": Микола Комаров, заслужений майстер спорту, чемпіон і призер чемпіонату світу з академічного веслування, Сергій Кірсанов заслужений майстер спорту, чемпіон світу на байдарці-четвірці, усі вони зуміли здобути срібні медалі в різних видах веслування. Олександр Марченко, майстер спорту, чемпіон країни 1984 року, став бронзовим призером в двійці-парній на дистанції 2000 м. В стрільбі з лука майстер спорту міжнародного класу, рекордсменка і чемпіонка світу, неодноразова чемпіонка Європи новокаховчанка Людмила Аржанікова два рази ставала четвертою (в особистому заліку та командній першості). Олександр Заскалько, майстер спорту, чемпіон країни теж був четвертим. В складі баскетбольної збірної Радянського союзу здобула нагороду виборів Валерій Гоборов. Валерій Косенко, заслужений майстер спорту, дворазовий чемпіон світу з академічного веслування, був у запасі збірної, і, на жаль, йому не вдалося продемонструвати свою майстерність.

Після розпаду колишнього Радянського Союзу, у 1992 році, на Іграх XXV Олімпіади до Барселони виїхала збірна команда Союзу незалежних держав [2]. У складі збірної команди СНД виступали 81 спортсмени від 15 областей України, серед яких 4 – з нашого міста. Херсонщину на Олімпіаді представляли: Тетяна Лисенко – майстер спорту міжнародного класу, випускниця училища олімпійського резерву, вихованка товариства "Динамо". Тетяна – чемпіонка світу 1990 року, принесла команді першу золоту нагороду у командному заліку зі спортивної гімнастики і вона ж здобула найбільшу кількість медалей: 2 золоті (командне багатоборство та колода) і бронзу (опорний стрибок). Золота медаль – у Сергія Бебешко в складі збірної команди СНД у гандболу. Віталій Раєвський – майстер спорту міжнародного класу, чемпіон колишнього СРСР 1988–1991рр., вихованець школи вищої спортивної майстерності, виступав у складі веслувальників екіпажу вісімки і посів 4 місце. Сергій Кірсанов – вихованець школи вищої спортивної майстерності, срібний призер Сеульської Олімпіади. В Барселоні виступав у байдарці-четвірці і посів 4 місце. Олексій Іграєв – веслувальник у байдарках та каное. Олексій – срібний призер X літньої спартакіади народів СРСР 1990 року, переможець чемпіонатів СНД 1992 року. На Олімпіаді виступав на каное-двійці і посів 4 місце. Валерій Косенко – академічне веслування, вихованець херсонської школи вищої спортивної майстерності. Валерій – триразовий чемпіон світу, заслужений майстер спорту. В Барселоні у складі команди четвірки зайняли 4 місце [3].

У таблиці 2. наведені дані про участь спортсменів Херсонщини в Іграх Олімпіад починаючи з 1992 року по 2004 рік у складі збірних СНД та незалежної України. Вказано види спорту, кількість нагород, місця, які посіли наші земляки.

1996 рік, XXVI Олімпіада, Атланта (США). На цій Олімпіаді Україна вперше була представлена самостійною. До складу олімпійської збірної входило 11 наших земляків. Це була рекордна кількість спортсменів Херсонщини, представлених на Олімпійських форумах. Вони виступали у веслуванні на байдарках і каное, академічному веслуванні, спортивній гімнастиці та вільній боротьбі.

Владислав Терещенко – майстер спорту, дворазовий чемпіон Спартакіади України. Олександр Капустін, КМС, призер України серед юнаків, вихованець Херсонської школи вищої спортивної майстерності змагався в академічному веслуванні. Олександр

Таблиця 2

Результати участі спортсменів Херсонщини у складі збірних олімпійських команд СНД та незалежної України

Рік проведення Олімпіади	Спортсмен	Вид спорту	Нагороди			
			Золоті	Срібні	Бронзові	Місце
1992	Т.Лисенко	Спортивна гімнастика	2	–	1	–
	С.Бабешко	Гандбол	1	–	–	–
	В.Досенко	Веслування	–	–	–	4
	В.Раєвський	каное	–	–	–	4
	А.Іграєв	байдарка	–	–	–	4
	С.Кірсанов		–	–	–	4
1994	О.Капустін	Веслування академічне	–	–	–	–
	О.Марченко, В.Раєвський, Г.Балабанова, А.Борзуков, В.Кульда, А.Петров, В.Терещенко, К.Юрченко, О.Іграєв, О.Шапарна		–	–	–	–
		байдарки	–	–	–	–
			каное	–	–	–
			–	–	–	–
			–	–	–	–
			–	–	–	–
			–	–	–	–
		Гімнастика	–	–	–	4
	1996	О.Береш	Гімнастика	–	1	1
В.Карпенко			–	–	–	4
В.Піскунов		Легка атлетика	–	–	–	–
Ю.Білоніг		Веслування	–	–	–	5
Г.Балабанова			–	–	–	5
О.Марченко			–	–	–	6
В.Терещенко			–	–	–	9
1998	Ю.Білоніг	Легка атлетика	1	–	–	–
	В.Піскунов	Стрибки на батуті	–	–	–	–
	Ю.Нікітін		–	–	–	–
	О.Олефіренко	Веслування	–	–	–	–
	О.Морозова	Гандбол	1	–	–	–
	І.Гончарова		–	–	1	–
	А.Бородіна	Гімнастика	–	–	1	–
	М.Вергелюк	Дзюдо	–	–	1	–
	В.Кувакін		–	–	–	–
	М.Настуєв		–	–	–	–

Ігор Лисенко – бронзовий призер Ігор Олімпіад у Сеулі, дворазовий срібний призер Олімпіад світу, виступав в академічному веслуванні у вісімці. Олексій Іграєв – МСМК, учасник Ігор Олімпіад у Барселоні, чемпіон Спартакіади України, переможець міжнародних змагань, виступав у каное-двійці.

Ганна Балабанова – МСМК, триразова чемпіонка Спартакіади України. Виступала в академічному веслуванні у вісімці-двійці та байдарці-четвірці. Катерина Юрченко – МС, вихованка ДЮСШ, учасниця чемпіонату світу серед юніорів, виступала у академічному веслуванні у вісімці-четвірці. Андрій Борзуков – МСМК, бронзовий призер чемпіонату світу, дворазовий чемпіон Спартакіади України, переможець Кубка Світу. Андрій Петров – МСМК, бронзовий призер чемпіонату світу, чотириразовий чемпіон Спартакіади України, переможець кубка світу. Виступав на Олімпіаді у веслуванні на байдарці. Віталій Кульда – МС, на той час студент ХДПІ, дворазовий чемпіон Спартакіади України. Віталій Раєвський – учасник Олімпіади в Барселоні. Олена Шапарна – МСМК, учасниця чемпіонату світу, чемпіонка Спартакіади України. Андрій Сидоренко на Олімпіаді поїхав і Андрій Сидоренко. На жаль, кількість не переросла

в якість. Ніхто з наших веслувальників не зміг піднятися на п'єдестал пошани і підтримати славу традицію херсонських веслувальників. Найкращий результат серед наших спортсменів показала гімнастка Олена Шапарна – четверте місце [3].

2000 рік, XXVI Ігри Олімпіад в Сідней. До складу української делегації ввійшли і вихованці спорту Херсонщини. На цей раз їх було семеро. Виступали вони в спортивній гімнастиці, академічному веслуванні та веслуванні на каное і байдарках, легкій атлетиці. Найвищий успіх випав на долю спортивної гімнастики, де наш гімнаст Олександр Береш зумів вибороти дві медалі. У вправах на коні Олександр був сьомим, а на своєму улюбленому снаряді – перекладенні – посів п'яте місце. Ближче до успіху була ще одна представниця цього виду спорту – Вікторія Карпенко, МСМК зі спортивної гімнастики, на брусах вона була четвертою. Для завоювання бронзової медалі їй не вистачило лише кількох сотих бала. А ось у багатоборстві Вікторія могла одержати золоту нагороду. Після трьох видів вона йшла першою, але Вікторія спіткнулася. Метальник молота, новокаховчанин, В.Піскунов не пробився до фіналу, а в штовханні ядра Юрій Білоног закінчив свій виступ п'ятим. Олександр Марченко – бронзовий призер Олімпіади 1988 року в Сеулі. Четвірка пробилася до фіналу, але в вирішальній гонці наші спортсмени були шостими. Веслувальник на байдарках Владислав Терещенко – учасник попередньої Олімпіади, на якій у півфіналі фінішував дев'ятим.

XXVII Олімпіада 2004 року відбулися в Афінах. Від Херсонщини до складу команди України входило 8 спортсменів. 18 серпня 2004 року для шанувальників спорту ввійде в історію визначною перемогою українського легкоатлета в штовханні ядра – Юрія Білонога – заслуженого майстра спорту, багаторазового чемпіона України, чемпіона Європи, бронзового призера чемпіонату світу (2003 р.), чемпіона Ігор Олімпіад в Афінах з результатом 21 м 16 см. Золоту медаль в скарбниці української збірної вніс Юрій Нікітін у стрибках на батуті, МСМК, закінчив Херсонський державний педагогічний університет, бронзовий призер чемпіонату світу (1998 і 2002 рр.), срібний призер чемпіонату Європи (1998 і 2002 рр.). Владислава виступила жіноча збірна України з гандболу, посівши третє місце. До складу команди входили наші землячки, вихованки заслуженого тренера України Михайла Милославського: Марина Вергелюк, Анастасія Бородіна, Ірина Гончарова. Вони пробивались до фіналу в академічному веслуванні жіноча четвірка в складі якої виступали Олена Олефіренко та Олена Морозова. Олена Олефіренко – майстер спорту міжнародного класу, закінчила ХВУФВ, чемпіонка Європи, кубка світу (2003 р.), п'ятиразова чемпіонка України. Олена Морозова – МСМК, п'ятиразова чемпіонка України, чемпіонка Європи, переможниця кубку світу (2002 р.). Українські веслувальниці у фіналі були третіми. Не змогли наблизитися до п'єдесталу пошани дзюдоїст Мусса Настуєв – МСМК, срібний призер чемпіонату Європи (2001 р.), бронзовий призер чемпіонату Європи (2002 р.). Вадим Кувакін – срібний призер Кубка України (2002 р.). А ось Владислав Піскунов не показав належного результату і, на жаль, на сьогоднішній час його дискваліфікували в зв'язку з вживанням заборонених анаболістичних препаратів [5].

Отже, починаючи з 1952 року у Іграх Олімпіад взяли участь 45 вихованців спорту Херсонщини. За п'ятдесят років участі спортсменів нашого краю в головних змаганнях планети здобуто 46 медалей (21 золоту, 12 срібних та 13 бронзових), виступаючи в восьми видах спорту (гімнастика, веслування, легка атлетика, стрільба, лука, стрибки на батуті, гандбол).

Література

1. Бадова Р. Спортсмени України в Олімпійських іграх з 1952 по 2000 рік// Фізичне виховання в школі.–2001.– №2.– С.26.
2. Золоті сторінки олімпійського спорту України / За ред. І. Федоренка. – Київ: Олімпійська література, 2000. – 192с.
3. Казимиров В. Усі медалі: від Афин-1896 до Сіднея-2000// Олімпійська арена. – 2001. - №3. – С. 32 – 33.
4. Групиця О. Золоте ядро. //Гривня. – 2004. №35. – С.7.
5. Латынина Л. Равновесие. – К.: Молодая гвардия, 1979. –276с.

РОЗВИТОК ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ НА ХЕРСОНЩИНІ

Світлана СТЕПАНЮК, Зоя ГОРДЕЄВА, Борис КЕДРОВСЬКИЙ

Херсонський державний університет

Анотація. В статті проаналізовано та узагальнено історію розвитку олімпійського руху на Херсонщині. Подана статистична інформація про представництво і здобутки спортсменів Херсонщини на олімпійській арені.

Ключові слова: олімпійський рух, спортсмен.

РАЗВИТИЕ ОЛИМПИЙСКОГО ДВИЖЕНИЯ НА ХЕРСОНЩИНЕ

Светлана СТЕПАНЮК, Зоя ГОРДЕЕВА, Борис КЕДРОВСКИЙ

Херсонский государственный университет

Аннотация. В статье проанализировано и обобщено историю развития олимпийского движения на Херсонщине. Подана статистическая информация о представительстве и достижениях спортсменов Херсонщины на олимпийской арене.

Ключевые слова: олимпийское движение, спортсмен.

THE DEVELOPMENT OF THE OLIMPIC MOVEMENT IN KHERSON REGION

Svetlana STEPANYUK, Zoya HORDEEVA, Boris KEDROVSKYI

Kherson State University

Abstract. The history of the Olympic movement's development in Kherson region is analyzed and summarized. Statistic information is given about representation and achievements of Kherson sportsmen at the Olympic arena.

Keywords: Olympic movement's, sportsmen.
